

ZELENI STRAŽARJI

V četrtek 8. januarja 1987 je ob 18.15 ljubljanska televizija ustoličila začetek nove ekološke serije z naslovom »Zelena straža«. Zaradi nerodnega časa predvajanja verjamem, da marsikateri prebivalec naše doline oddaje ni videl, pa bi jo moral, saj so zeleni televizijci pred oko kamere nastavili naše Pesje in naš RLV/REK. Zato vas prosim, dragi bralci, da mi dovolite ozreti se na to naj-novejšo ekološko zmago.

Začel bom z malo domišljije: oddaja je bila plasirana potem, ko je skupščina SRS zavrnila predlagani način pokrivanja izgub elektrogospodarstva in premogovništva (in RLV/REK), in nekaj pred tem, ko bo o istem ponovno odločala (18. februarja). Vsekakor lepo naključje, ki mu je hote ali nehote sledil koncept (izbor sogovornikov, scenarij, montaža) televizijske oddaje. Videli in slišali smo namreč lahko:

1. Vas in vaščane Pesja, ki zaradi novih nadomestnih objektov RLV trpijo trpljenje obsojenega: hrup, prah, tresljaji, drseče in pokajoče hiše, ukradeni televizijski signal...
2. Predstavnike RLV/REK, ki so deloma priznavali, da so se (se bodo) življenjski pogoji objektivno poslabšali, deloma pa so vzroke za katastrofo iskali in našli druge (npr. hiše lahko da pokajo zaradi mimovozečih tovorňakov). Predvsem pa so trdili, da morajo vaščani Pesja z jamranjem počakati do takrat, ko bodo novi objekti dokončani in bodo delali s polno paro; takrat bo šele mogoče videti, kaj je »objektivno« res, kaj pa je posledica prenapete domišljije in fiksnih idej krajanov.

Lepo, bi lahko rekli! Govorili sta obe strani, povedali svoje, gledalci pa si naj ustvarijo lastno mnenje. Toda ravno to »lastno« mnenje slovenskih TV gledalcev me

ob odsotnosti mnenja stražarjev skrbi. Ti namreč niso dopustili nikakršnega neposrednega dialoga med »nasprot-nima« stranema, prav tako pa odgovorov na direktna vprašanja in tožbe krajanov niso odšli iskat tja, kamor bi jih morali. Torej ne le na en občinski in en republiški naslov. Intenca takšnih scenarijev (in tudi montaže) je več kot očitna: problem fizično omejiti na najmanjšo mogočo lokalno (krajevno) skupnost in na najmanjše možno šte-vilo nasprotnih strani, hkrati pa se izogniti odpiranju glo-balnih in usodnih vprašanj. Če ne bi bilo tako, bi mala KS tudi v televizijski oddaji prav gotovo ne igrala zgolj vloge kmeta v srednje zahtevni šahovski partiji.

Da, da. Gradimo na Jesenicah in v Kidričevem... podira pa se na drugem koncu Slovenije. Opisani pristop je se-veda mogoče razumeti, ne pa ga tudi odobravati. Še po-sebej ne zato, ker dvomim, da je igra velikih tudi prava igra. Še posebej ne zato, ker mislim, da probleme pri-kazovati na tak način pomeni delati medvedjo uslugo tako mali krajevni skupnosti in njenim prebivalcem kot tudi električnemu kombinatu. Da bi trditev lažje pojasnil, se bom vrnil k uvodni domišljiji in »lastnemu« mnenju TV gledalcev. Če bi bil naprimer prebivalec neke druge občine, potem bi se mi mogoče od nekod prikradla na-slednja misel: pogledjte, v velenjski občini se v neki kra-jevni skupnosti ljudem dobesedno majejo hiše pod no-gami, plačujejo ogromen davek, odrekajo se, bentijo, pro-sijo, skorajda jokajo, mi pa egoistično in nemoralno za-vračamo plačati izgubo električnemu kombinatu.

Smešno ali pa tragično! Če bi večina slovenskih TV gle-dalcev res tako razmišljala, potem bi bili na dlani vsaj dve posledici:

a) KS Franc Leskošek – Luka bi se mimo delegatskega sistema in brez izvoljenih delegatov direktno vključila v zasedanje skupščine SRS.

b) Zelenim stražarjem je uspelo tudi letos konja nesis-temskega reševanja položaja elektrogospodarstva in pre-

mogovništva v naši republiki potisniti za dve kopiti bliže Troji, krajevno skupnost Franc Leskošek – Luka in celo velenjsko občino pa nekaj korakov bliže k njeni neslavni dokončni podobi.

Verjetno bi kar kazalo pritrditi eni od snemanih oseb v oddaji, ki je dejala, da je kopanje premoga in pridobivanje električne energije nekaj posvečenega, nekaj, o čemer se ne more in ne sme govoriti na običajni posvetni način. Njej seveda ne moremo zameriti, da nam ni znala zaupati imen svetnikov, zelenim stražarjem pa lahko. To pač! Oni so se namreč odločili: »...odkrivati vse številnejše onesnaževalce okolja, s prstom pokazati nanje pred najširšo javnostjo in terjati odpravo ekološke škode«, kot so zatrdili v najavi oddaje v Delu 8. januarja. Močno namreč dvomim, da je še kakšnemu odraslemu Slovencu treba s prstom (kamero) kazati na RLV/REK, prav tako pa dvomim, da bi bilo v Pesju danes kaj drugače, če bi na dnu sprejemnika prebral kakšne druge velenjske priimke in ne Janežič, Avberšek, Mraz... o sancta simplicitas! Vpetost velenjskega električnega kombinata v mrežo obstoječega načina pretežno ekstenzivne in energetske požrešne produkcije v Sloveniji je po moje zelo malo odvisna od naštetih mož. Če bralci mislite drugače, prosim...